

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota
Kiadóhivatal
Bulvár: Regula Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)
Aradi Nyomda Vállalat
Sürgönycím: Közlöny Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ES VIDÉKEN
Két évre 840 Lej
Hét évre 420 Lej
hátrévid évre 210 Lej
Egy évre 10 Lej

Működés díjazása szerint:
Majelenik naponta 1925

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
6 lej. Bucurestiben 50 baniva
több.

Bratiannak nem kell amerikai kölcsön.

Visszautasította a gazdasági élet
ellenőrzését.

A pénzügyi kormány már huzamosabb ideje kísérletezik külföldi kölcsönökkel. Hol Bratiannu pénzügyminiszter, hol Constantinescu kereskedelemügyi miniszter utazik Párisba, Londonba, Brüsszelbe, vagy Genfba, hogy nagyobb külföldi kölcsönt szerezzenek, de utjuk rendszerint eredménytelen. Most amerikai kölcsönt ajánlottak fel Romániának, de azzal a kikötéssel, hogy pénzügyi ellenőrt küldenek Romániába, aki ellenőrzi, hogy a nyújtott kölcsönt tényleg arra a célra használják-e fel, mint a mire kérték. Ez nem egyéb, mint beleszólás az állam belügyeibe és a kormány érhető okokból, inkább lemond a kölcsönről, minthogy szuverenitását megcsorbitani engedje. Bucuresti jelentés közli, hogy a pénzügyminiszter és az amerikai konzorcium között folyt tárgyalások meghusultak. A Radonjignökséget annak a közlésére kérték fel, hogy ez a hír, ebben a formában téves. Bratiannu pénzügyminiszter az amerikai konzorcium két megbízottjával szóbelileg tárgyalt, majd megállapodtak abban, hogy az amerikai bankemberek írásban nyújtják be pontos ajánlatukat. Ez meg is történt és Bratiannu Vintila pénzügyminiszter, aki alaposan áttanulmányozta az amerikai konzorcium ajánlatát, tegnap arról értesítette a két amerikai megbízottat, hogy ajánlatukat nem fogadhatja el, mert feltételeiket a kormány nem teljesítheti. Felszólította azonban Berton és Aronovici bankárokat, az amerikai konzorcium képviselőit, hogy megfelelőbb ajánlatot nyújtsanak be, amely kedvezőbb platformot nyújt a tárgyalásokra. A bankárok erre kijelentették, hogy az ügyök állásáról newyorki központjuknak jelentést tesznek és annak válaszával és újabb utasításával teszik függővé a további tárgyalásokat. Kijelentették, amíg a válasz megérkezik, Magyarországra utaznak, ahol Budapesten a magyar kormánnyal kezdenek tárgyalást egy nagyobb kölcsön ügyében.

Jól informált helyen az ügyre vonatkozólag bővebb részleteket is sikerült megtudni. Egy százanlító dolláros kölcsönről van szó, amelynek első részletét az amerikai bankkonzorcium azonnal folyósítaná. A konzorcium a CFR. ügyeinek ellenőrzésére védnököt nevezne ki. A védnökök jelentései alapján történnek a százmillió dollár további részleteinek kiutalása. Az amerikaiak egy ellenőrző technikai bizottságot is

alakítanak, amely a CFR. üzemet állandóan felülvizsgálja és ellenőrzi. Bratiannu Vintila pénzügyminiszternek az ellenőrzésre

vonatkozó kívánságok nem nyerték meg a tetszését és ezért nem kötötte meg a kölcsönre vonatkozó megállapodást.

Románia hozzájárult Bulgária katonai megerősítéséhez

A nagyköveti tanács barátságos hangú jegyzéke a kisantant hatalmához.

(Bucuresti. április 28.) A nagyköveti tanács barátságos hangú demarsot intézett Romániához, Jugoszláviához és Görögországhoz, amelyben arra hívták fel a kormányokat, hogy tekintettel a Bulgáriában uralkodó rendkívüli állapotokra, járuljanak hozzá a bolgár katonai létszám felemeléséhez. Görögország a jegyzék vétele után azonnal válaszolt a nagyköveti tanácsnak és kijelentette, hogy nem járul hozzá a bolgár katonai létszám emelésé-

hez. A görög kormány az ideiglenes létszámemeléssel ellen is tiltakozik. Jugoszlávia válaszában kijelentette, hogy fenntartással bár hozzájárul a katonai létszám-szaporításhoz azzal a feltétellel, hogy május végén az új kontingens leszerelendő. Románia magáévá tette Jugoszlávia álláspontját és értesíteni fogja a nagyköveti tanácsát, hogy nem támaszt nehézségeket a bolgár katonaság létszámának ideiglenes jellegű felemeléséhez.

A bolgár csapatok megtagadják az engedelmséget.

(Szófia, április 28.) A kommunisták szította tüz napról-napra új lángokat vet. A Bulgáriában kitört polgárháború naponta újabb véres változattal szolgál. Kétségtelen, hogy a véres események még korántsem értek véget és a táviró mindig más borzalomról fog hírt hozni a jövőben is. Természetes, hogy a kommunista veszedelemmel szemben a polgári berendezkedésű Bulgária minden erővel védekezik. Tegnap néhány századnyi katonaságot akart a bolgár kormány a jugoszláv határ megerősítésére kirendelni. A csapatok azonban a kommunista méltely következtében megtagadták az engedelmséget, úgy, hogy rendőrséggel kellett őket le-

fegyverezni és az összetűzés folyamán hatvan katona elesett, újabb láncszeme gyanánt a borzalmaknak. Az ezekről szóló jelentésünk itt következik: Szófiából érkezett, de megerősítésre szoruló távirat szerint a városban tegnap újabb véres összeütközések voltak a polgárság között. Ezenkívül a kormány néhány század katonát akart a jugoszláv határ megerősítésére kirendelni. A kirendelt csapatok azonban megtagadták az engedelmséget, mire rendőrséggel vették őket körül. A lázadó csapatok és a rendőrség között harc fejlődött ki és a tüzelés folyamán hatvan lázadó katonát megöltek. Nehéz küzdelem után sikerült csak a lázadókat lefegyverezni.

Franciaország választotta meg Hindenburgot.

Lloyd George Poincaré politikájának tulajdonítja a német jobboldal győzelmét. — Hogyan vélekedik Románia a német elnökválasztásról.

(Berlin, április 28.) Hindenburg győzelme nemcsak a német jobboldali körökben, hanem a külállamok konzervatív köreiből is nagy örömet keltett. A német jobboldali blokkhoz tartozó pártok nagy előkészületeket tesznek Hindenburg berlini bevonulására és úgy kívánják fogadni, mint a hogyan egy győztest fogadnak. A tábornagy győzelme dacára a köztársasági pártok dr. Marx volt kancellárt is nagy ovációval fogadják és megköszönik neki, hogy buzdón állotta a nehéz harcot. Luther birodalmi kancellár ma Hannoverbe utazott, ahol az új elnöknel nemcsak udvariassági látogatást tesz, hanem előzetes megbeszélést tart vele az elnöki eskü és a hivatalbalépés szertartásairól, valamint a mel-

lette működő államtitkár személyét illetőleg.

Franciaország okozta Hindenburg megválasztását.

A párisi nacionalisták körében nagy az öröm, mert Hindenburg megválasztásával agitációs eszközök kaptak a küszöbön álló párisi községi választásokra. Hangsúlyozzák, hogy Hindenburg megválasztása lehetetlenné tette Herriot politikájának folytatását. Hétfőn délelőtt Doumergue elnökletével minisztertanács volt, amelyen Briand külügyminiszter előterjesztette jelentését a választás eredményének nemzetközi hatásáról. A minisztertanács után Briand hosszabb megbeszélést folytatott a Párisban tartózkodó londoni francia nagykövettel, aki

a napokban jelenik meg Chamberlain angol külügyminiszternél kihallgatáson. A nagykövetek tanácsát is összehívják a választás megtárgyalására. Londoni jelentés szerint Lloyd George kijelentette, Franciaország valósággal belekergette Németországot Hindenburg megválasztásába. Nem vár megdölgötlan cselekedetet Hindenburgtól, akit higgadt embernek tart. Megválasztása bizonyítéka annak a szellemnek, amelyet Poincaré teremtett Németországban. Washingtoni jelentés szerint az Egyesült-Államok politikai köreinek hangulata még zárkózott, mert be akarják várni előbb azt a helyzetet, amelyet Hindenburg elnöksége fog teremteni.

Románia magatartása.

Bucurestij jelentés szerint az elnökválasztás eredményét kormánykörökben az eseményhez méltó komolysággal fogadták. Az eredményben a német militaristák győzelmét és a birodalom esetleges irányváltozását látják. A román kormány közömbösen nézi az új helyzetet, mert komoly célja, hogy a béke biztosítása érdekében szorosan együttműködjön a nagyantanttal, amelynek éppen úgy, mint Romániának az az érdeke, hogy a béke biztosított legyen.

Magyar vélemények Hindenburgról.

A magyar lapok élénken foglalkoznak a német elnökválasztással. A Pesti Hirlapban Rákosi Jenő ír Hindenburg megválasztásáról. Szerinte az eredmény az utolsó pillanatig kétes volt, de hiszi, hogy a higgadt némettség a választásba belenyugszik és ágyuit az ellenpárt nem az elnöki palotára, hanem másfelé szegezi, hiszen van elég ellensége Németországnak. A konzervatív Hindenburg tudja, hogy pártvillongásokat és belső harcokat nem szabad felidéznie mindaddig, amíg dolgukat nyugat felé el nem intézik. Modus vivendi fog találni Franciaországgal, Angliával és Amerikával szemben, de ez békes lesz, mert hiszen Hindenburg mint katonaember jól tudja, hogy esztelenséget csinálna, ha az állig felfegyverzett franciákkal szemben a kardját csörtetné. Ezt egy civil sem tenné meg. Hindenburg mint katona és mint ember a kiválóak közé tartozik. Hindenburg diadala a német nép diadala, amely a külföldi fenyegetés dacára sem ijedt meg, hanem határozottan választott. A Budapesti Hirlap azt írja, hogy a némettség többsége eltekintett a külföld szimpátiájától és nem evezett demokrata hullámokra, hanem szíve szerint választott.

Buzaszentelő.

Imák szállnak az égbe a jó termésért.

Es megindultak a falvak népei virágos keresztelők a kezükben, csipkeinges pappal élükön, a zöld buzavetések felé. Zengett az egyszerű ajkakon a litánia és a vetés mosolygott a tavaszi napsugárban. És megállt a menet a friss és harmatos vetések táblánál, a pap keresztvizzel hintette meg a smaragd szín szálakat, melyeken az ég és föld szentelt harmatja gyözen értesítve dicséri a Teremtőt. Buzaszentelő napja volt, boldog és reménykedő tavaszi ünnepe a földnek és annak a népeknek, melynek élete a föld. Ilyenkor még csupa reménység és hit minden, a föld, a nép és ennek a reménységnek, hitnek gyönyörű mosolya ragyogja be a zöldelő vetést: az érző életet. Ki gondol még ilyenkor a viharokra, melyek sárba dönthetik, a jégverésre, mely letördelheti ezeket a megszűrofutó buzavetésekkel, ki gondol még arra, mi lehet aratásig? Ilyenkor még reménység és hit minden és valóban minden ez a hívő remény. A szenteltvíz csöppje ott ragyogtak az üde buzaszálakon és a szemek a földről az ég felé tekintettek. Mert onnan felülről jó minden baj, minden veszedelem és minden romlás a gyenge szálaknak a zöld tengerére, de onnan jó az áldás is. A hit pedig ott leng, lebeg a buzaföldek felett, mint védősátor a baj ellen, mint könyörgő imádság áldásért. Buzaszentelő idején tekintünk az ég-re és imádkozunk a vetésért.

Fejedelmi örökség

IV. Károly exkirály fiának

Nemes Marcell a hírneves műgyűjtő felbecsülhetetlen értékű műkincseit Habsburg Ottóra hagyományozta.

(Budapest, április 27.) Szenzációsan érdekes végrendelezést jutott most nyilvánosságra Magyarországon. Nemes Marcell a nagy hírű magyar műgyűjtő végző akarata ez a nagy feltűnést keltő rendelkezés, azé a Nemes Marcellé, akinek személye most a Mátyóki Rákóczi-portrénak a magyar állam részére történt átadásánál révén az érdeklődés homlokterében áll. Nemes Marcell jelenleg Münchenben lakik és már hét év óta nem volt Budapesten.

Mint most Budapesten művész körökben beszéltek, Nemes Marcell évekké elelőtt végrendelezést tett, amely szerint rendkívül értékű műkincseit, gyűjteményeit, mindennemű ingóságát, ingatlanát és vagyonát elhalálózása után nagyobb részben Ottó királyfiára, kisebb részben a magyar államra hagyományozza.

A végrendelet természetszerűleg időről-időre módosult, olyképen, amint szaporodott, újabb és újabb tárgyakkal bővült gyűjteménye, műkincsei és vagyona. Nemes Marcell végrendeletének kivonatait utazásai alkalmával állandóan magával viszi. E végrendelet szerint velencei és párisi lakása, stutzingi kastélya és müncheni háza teljes, a maga nemében páratlan érdekességű és értékes berendezése, valamennyi

kilencezer darab műtárgya, műkincsei, múzeális becsü kép-, szobor-, könyv-, bútor- és miseruhagyjteménye, minden ingatlan és külföldi valutában lévő nagy vagyona Habsburg Ottóra és a magyar államra fog szállani. A szenzációs végrendelezés

hitelossége iránt budapesti munkatársunk érdeklődött Nemes Marcellnál is, aki ezt az értesítést mindenben megerősítette a hozzátette, hogy nála, az egyedülálló, családnélküli embernél természetes és magától értetődő egy ilyen végrendelezés.

Alhir Szabó Dezső öngyilkosságáról.

Egy cluji hetilap „halálba kergette” az író. — A lelkiismeretlen híradást megcáfolta a szegedi hatóság.

(Saját tudósítónktól.) Egyik cluji hetilap legutóbbi számában nagy riportban számol be — állítólagos szegedi jelentés nyomán — arról, hogy Szabó Dezső, a jönnévi magyar író Szegeden öngyilkosságot követett el. A cikk végén külön távirati értesítés alapján azt írja a cluji hetilap, hogy Szabó Dezső az öngyilkosságot követő néhány óra múlva meg is halt és hogy erről a szomorú tényről hivatalos távirat is érkezett az író clujoni lakó édesanyjához: özv. Szabó Józsefnéhoz.

Cluji munkatársunk érdeklődött Szabó Dezső halálhíréről az író családjánál, ahol azonban csak annyit tudtak, mint amennyit a cluji hetilap cikkében állott. Kijelentette azonban özv. Szabó Józsefné, hogy nem igaz a cikknek az a beállítás, mintha hivatalos értesítés jött volna a családhoz az író öngyilkosságáról, vagy haláláról. Tény az, hogy valami Magyarországról jött utas mesélte el

Szabó Dezső halálát egy kávéházi társaságban, ahol a cluji hetilap cikkírója is jelen volt.

A nyugtalanító hír vétele után az író családja nyomban távirati kérdést intézett a szegedi hatóságokhoz és érdeklődött az öngyilkossági hír tényállásáról. A szegedi hatóságok válasza tegnap érkezett meg a kétségbeesett családba.

A hivatalos értesítés szerint Szabó Dezső nem követett el öngyilkosságot Szegeden és még kevésbé halt meg, sőt ezútszerint nem is tartózkodik Szegeden.

Ha a néphitnek hinni lehet, úgy Szabó Dezső még nagyon sokáig fog élni, éppen mert a halálhírét költötték. Információnk szerint az író családja — amely a harnis híradás következtében napokig volt gyötrelmes kétségek között — pert tett folyamataiba az alábbi kiportáló cluji hetilap ellen

Szenzáció a csongrádi bombavető ügyében.

Új tanu jelentkezett, amely igazolja a merénylők bűnöségét. — Csütörtökön lesz a bombamerénylet ügyének táblai tárgyalása.

(Budapest, április 28.) Csütörtökön lesz a híres csongrádi bűnpör táblai tárgyalása és nem lehetetlen, hogy ez a tárgyalás új és érdekes döntést fog hozni a nagyszabású bűnpörben. Könnyen megtörténhetik, hogy a tábla megsemmisíti Piroskák felmentő ítéletét és új tárgyalást rendel el, mert most egy új tanu jelentkezett, akinek a vallomása egészen más megvilágításba helyezi az emlékezetes csongrádi bombamerényletet. Egy fiatal szegedi bankárt annak idején a szegedi rendőrség letartóztatott és az ügyészség fogházába vitt, most aztán kiderült ártatlansága és kiszabadult. Ez vallomásra jelentkezett és elmondotta, hogy cellája Piroskák zárkájához volt és egy izben a hajnali órákban hallotta, hogy a szomszédos cellában valaki hangosan zokog. Egykor benyitott oda egy ór

mester, mire a fogoly felkiáltott: — Örmester ur, ártatlan vagyok, becsaptak engem. Azt mondták, hogy kakaóbombát kell behajítanom a bálók közé. Itattak és azt mondták, hogy nem robban a bomba, csak megijeszti a zsidókat. Még Bölönyi is azt mondta, amikor cigarettájának a tűzével meggyújtotta a kakaóbombát... és én dobtam a kakaóbombát! Ártatlan vagyok... nem tudtam, hogy robban a bomba.

A bankár másnap délelőtt megtudta, hogy ez a síró szomszéd Sinkó László, akit a rendőrségen bombavetőnek mondtak. Később hallotta a fiatal bankár, hogy Sinkó a rendőrtiszt előtt is fenntartotta beismerő vallomását és csak később vonta ezt vissza, amikor

már sokan bejártak hozzá és innen datálódik a rendőri brutáltságról szóló állítás is. A szegedi rendőrség a vádlottnak ezt a kitörő vallomását be is jelentette a szolnoki törvényszéknek és megnevezte azokat a fogházöröket és rendőröket, valamint fogolytársakat is, akik hallották a vádlott beismerését, de a szolnoki törvény szerk ezt nem vette figyelembe és nem is hallgatta ki ezeket a tanukat. Elmondotta még a bankár, hogy az udvaron többször találkozott Piroskával, Sinkóval, Bölönyivel és a többi vádlottal és ezek dicsőkedve mondták neki, hogy kegyelmes és méltóságos urak járnak el az érdekükben és ők nem félnék semmitől, nekik nem lesz semmi bajuk. A szegedi bankár vallomása nagy feltűnést keltett és reméli, hogy a mostani táblai tárgyaláson bővebben kitérjen ezekre azokra a körülményekre is, amiket Fuchs szolnoki törvényszéki elnök nem tartott döntő fontosságúnak az emlékezetes tárgyalás során.

SPORT

O A kerület legjobb csapata Aradon. Május 1-én pénteken, bajnoki mérkőzés keretében látia vendégül az ATE az idei bajnokság favoritját a petroseni bányászcsapatot az UCASP-ot, a kerület legjobb és legstílusosabb csapatát. Az UCASP szereplése mindenkor attrakció számba ment, de különösen most, mikor csak két hete a kapus kivételével ők alkották a helyi válogatottját, a

mely tudvalevőleg 1:0 arányban győzött Arad reprezentatívjai ellen. A mérkőzés favoritja ugyan az UCASP, de korántsem könyvelheti el magának a biztos győzelmet, mert az ATE lelkesen játszó együttese, mindig éppen a legjobb csapatok ellen játsza ki legjobb formáját és könnyűsúlyú játékosainak technikai tudása is a rendszeresebb játékok folytató ellenfél ellen bontakozik ki eredményesebben. Az érdekes és fairnek ígérkező match az óvártéri sporttelepen kerül lejátszásra, mely előbbij mérkőzés lesz.

O Német uszó világrekordja. Stockholmból táviratozzák: Egy ma megtartott nemzetközi uszóversenyen Rademacher német uszó bajnok a 200 méteres melluszásban 2 p. 52.7 mp. idővel új világrekordot állított fel.

O A magyar válogatott csapat vasárnap mérkőzik az osztrákokkal. Budapestről táviratozzák: Vasárnap Ausztria válogatottja ellen a következő magyar csapat áll fel: Zsák (33 FC) — Fogl II., Fogl III. (UTE) — Fuhrmann (FTC), Weber (Törökvés), Blum (FTC), — Kurtzler (Szombathelyi AC), Takács (Vasas), Orth, Kohut és Jenny (MTK).

Himnusz a tengeren

Ezerötszáz magyarországi zarándok indult el Rómába.

(Budapest, április 28.) A szent évben Rómába zarándokló magyarok csapatának második nagy csoportja, több mint 1500 ember elindult Rómába Csernoch János bíboros-hercegprímás vezetése alatt. E zarándokok közül ötszázan nem vasuton tettek meg a hosszú utat, hanem Triesztből Forster Gyula és Peiloger Antal miniszteri tanácsosok felügyeletével a President Wilson nevű luxusgőzösön utaznak a tengeren Nápolyig, majd onnan vonattal Rómáig. A zarándokokat Triesztben a hajóstársaság igazgatói és Trieszt város megbízottai fogadták és kísérték le a tengerpartra. A zarándokok többsége még sohasem látott tengert és így érthető az az elragadtatás, amellyel elfogta mindnyájukat, amikor megpillantották az Adria kék vizén utrakészen álló hajóóriást.

A hajórászállás után néhány percet megszólalt a hajó harangja és nemcsak a zarándokok, hanem a hajó többi utasai is összegyűlekeztek a hajókápolnában, ahol páter Fiedler budapesti jezsuita atya misét celebrált. Míse után összegyűlekeztek a hajófedélzeten és amikor a hajó elindult, az ötszáz magyar zarándok rázendített a magyar Himnusra. A hatalmas és mégis áhitatos hangáradat hallatára pillanatok alatt ezrekre menő tömeg gyűlt össze a mólón, megállt a nyüzsgő tengerparti élet Triesztben és néma csendben, fedetlen fővel hallgatták végig a triesztiek a magyar Himnuszt, hogy aztán egy egyetverő „evviva” kiáltással mondjanak istenhozódot a magyar zarándokoknak.

— Az aradi gör. kei. zsinat. Az aradi görögkeleti zsinat ma délelőtt és délután folytatta ülését, amelyen beíró egyházi ügyeket tárgyaltak.

Konok elszántsággal védekezik Reinitz.

Bámulatos ravaszággal hárítja el a keresztkérdések pergő-tüzét. — Aki mindenre talál megfelelő kibuvót. A főtárgyalás második napján súlyosan terhelő vallomások hangzottak el Reinitz Jakab ellen.

— Szatmárra kiküldött munkatársunktól. —

(Szatmár, április 28. Kiküldött tudósítónk távirati jelentése.) Ez a nagy pör, több, mint egy óriási büneset kiderít. Itt most egy hallatlanul okos, zseniális és ravasz zsídóember veszi fel a harcot a törvényszékekkel, ügyészséggel, tanúkkal, a terem négyszáz főnyi közönségével, harcol egy egész felzigatott város ellen és igyekszik visszaverni az egész közvélemény rohamsorozatát. Szinte mindenki bűnösnek tartja, elhiszi róla, hogy meggyilkolt hét embert és ő mindenkiné a szemébe kiállítja: Nem igaz! Nem gyilkoltam! Hihetetlen ötletességgel és szívósággal védekeznek. Még nem fordult elő, hogy csak pillanatra és zavarba jött volna. Megfigyeltem, hogy ez az ember két agygyal rendelkezik. Amikor valamilyen fogas kérdést intéz hozzá az elnök, először jó tíz percig beszél a családjáról, feleségéről, két gyermekéről, kiállott szenvedéseiről és ez alatt másik agyában már megszületik a védekezés. — Amikor az elnök megsokalja a sok hiábavaló és a tárgyra nem tartozó fecsegését, akkor kimarkol a védekezéssel és megcáfolja a vád beretvaélességét. Erősen zsargonban beszél magyarul, az akcentusa furcsa. Amikor beszél, kezével szélesen magyaráz, az elnök sokszor kénytelen leinteni, ne beszéljen a kezével. A hátam mögött ügyvédek ülnek a tárgyalóterem első padjaiban és ezek elismerik, hogy Reinitz Jakab, akit hétszeres gyilkossággal vádolnak, briliánsul védekeznek, ki tűnő ügyvéd lett volna belőle. Leírók pár érdekes és jellemző epizódot, miket a tárgyaláson figyeltem meg. Karakterisztikusan és hiven, markánsan tükrözik vissza ezt a kivételes, különös, titokzatos embert.

A vádoló gallér és a rejtelt levél.

Amikor dr. Erdős elnök felad Reinitznek egy ugynevezett fogas keresztkérdést és amikor az egész tárgyalóterem azt hiszi: — Na, most végre megvagy! Most már nincs menekvés! Most be kell vallani a gyilkosságot! — Ekkor Reinitz vasidegei egy pillanatra sem hagyják őt cserben. Egy ügyes mondással kivágja magát. És az elnök kénytelen áttérni más témára, kénytelen újabb keresztkérdés megszerkesztésén gondolkodni.

A legsúlyosabb bizonyíték ellene a gallér és a levél. Grosz Hermann holtteste mellett egy gallért találtak, amelynek belsejében R. K. jelzés van. Ugyanilyen jelzést találtak Reinitz egyes fehérneműin is. A gallér tehát Reinitzé. Az elnök ezt keményen a szemébe vágja, mire Reinitz az ő furcsa magyarságával így felel:

— A gallér nem az enyém, más is kaphat R. K. jegyet a mosodóban.

De tegyük fel, hogy a gallér az enyém. Mit gondol a tekintetes királyi törvényszék? Olyan buta az a Reinitz, ha gyilkol, ott hagyja a hullánál a bűnjelet. Ha enyém a gallér, ellenségem tette a hulla mellé!

A levél-ügy. Grosz Hermanné férje halála után levelet kapott Clujról férjétől. A gyanu az, hogy Reinitz valamilyen fogással egy előre megírt levelet csalt ki Grosztól és borzalmas tettének elvégzése után Clujra utazott és ott adta fel a levelet az özvegy címére. Beigazolódott, hogy Reinitz a levél elküldésének idején tényleg Clujon tartózkodott. Amikor az elnök ezt a szemébe mondja, Reinitz azzal válaszol, hogy Grosz Hermann a kérdéses időben tényleg Clujon tartózkodott. Igazolni azonban nem tudja. Közel egy fél óráig beszél erről a témáról. Szélesen, megrázóan, védekezőn. Ereje egy pillanatra sem csügged.

Aki tulbeszéli az elnököt.

Másik jelenet. Erdős elnök erőiesen, energikusan rászól: Mondja, Reinitz, mi az oka annak, hogy az összes meggyilkoltakat magával látta utójára?

Reinitz erre pokoli cinizmussal így válaszol: Tekintetes királyi törvényszék! Sokkal többen vannak, akik nem látták, mint akik látták.

Ez ugyan naiv védekezés, de a közönség nevet. Papp ügyész is erősen faggatja, néha hirtelen, ötletszerűen a legváratlanabb kérdésekkel tör rá. Azt reméli, hogy a váratlanul jött erős kérdések zavarba hozák. Pedig hogy téved az ügyész. Reinitz soha nem jön zavarba. Az idegei vasból vannak. Néha ő ad fel gunyos kérdéseket az ügyésznek. Például ilyen replikával felel az ügyésznek:

— Mit gondol ügyész ur, én odatartottam a nyakam annak a Grosznak, hogy legyen szíves letépni a galléromat? És ha le is téptem már? Mit gondol, nincs nekem anynyi eszem, hogy ne hagyjam ott a földön a hulla mellett.

Erdős elnök hirtelen rászól Reinitzre: Itt nem magának kell kérdezni, hanem a bíróságnak. Maga feleljen a kérdésekre! Értette!

Reinitz azonban nem hagyja magát. Illemtudóan meghajol a bíróság előtt és finom éllel mondja:

A Reinitz-főtárgyalás második napja.

(Szatmár, április 28. Kiküldött tudósítónk távirati és telefonjelentése.) A nagy bűnpör második napja az első napi megnyitáshoz hasonló izgalmak között indult meg. A hatalmas tárgyalási terem most is ostromlott várhoz hasonló, a künnrekedt százak még mindig elkecseregett küzdelmet folytatnak az ajtó körül, hogy bejuthassanak, de a rendőrök és teremőrök kéréseire nem felelnek. Csak az mehet be, akinek jegye van és ezt a jegyet is alaposan felülvizsgálják minden al-

Amikor az elnök rövid pihenőt engedélyez, nem él vele és ezt mondja szóról-szóra:

— Nincs szükségem rá! Birom, mint egy marha!

A bűnössége szinte kézzelfogható, de nem lehet rábizonyítani semmit. Még egy gyanus körülmény! A gyilkosság után kék folt volt a homlokán. A feltevés az, hogy ezt a Groszsal való küzdelem alkalmával kapta ott a sötét felsőbányai erdőben. Reinitz nem jön zavarba, amikor a kék folt eredete iránt érdeklődnek. Bevallja, hogy járt 1923. augusztus 2-án Groszsal a felsőbányai erdőben (a gyilkosság augusztus 7-én történt). Azt mondja, hogy akkor óriási eső volt, elcsuszott a vizes talajon és megütötte a homlokát.

Elnök: A vizsgálat bebizonyította a meteorológiai intézet jelentése alapján, hogy akkor négyzetméterenként mindössze egy liter eső esett. Tehát nem lehetett olyan csuszós a talaj.

Reinitz: Ne tessék haragudni, de elfelejtettem megmérni!

A közönség nevet. Az elnök erőiesen rázza a csengőt. Általános a megállapítás: Nem lehet megfogni ezt a ravasz rókát, mindig kicsuszik.

— Bocsnát, tekintetes törvényszék én nem teszek mást csak védekezem. Védekezem, — mert ártatlan vagyok.

És beszél, beszél, szünet nélkül. Nema tud megállani. Páratlan ömöröm van ebben az emberben és a szeméből olyan suggesztív erő lövel ki. Kétféle hipnotizőr lett volna. Megfigyeltem: annyira tudja szabályozni saját magát, hogy akkor sir és nevet, amikor csak akar. Igazán jó, rutinos színész lett volna belőle. Egyszer annyira belemelegedett a beszédbe, hogy nem engedte az elnököt sem szóhoz. Erőszakkal vonta meg tőle a szót Erdős elnök. Mikor a tárgyalás befejeződött és a közönség fáradtan, az összezsúfoltságtól félig ájúldozva tódul ki a teremből, valaki azt mondja a hátam mögött:

— Nagyszerűen vezeti Reinitz ezt a tárgyalást!

Dacára a nagy sikernek, senki sem bizik — még Reinitz hítsorsosai sem — a felmentésben.

Ezeket a sorokat délben írom ebéd közben a vendéglőben. A pincér sertéshúst kínál velőkörítéssel. Rámutat az ételpon a jelzett ételre. Ott áll vastag betűkkel: *Reinitz szelet!*

védeyesebb, a két védő presztizs kérdést csinál az ügyből, nekik egy esetleges felmentés nemcsak honoráriumot, hanem óriási erkölcsi hasznot és hírnevet is jelent.

A ma délelőtti tárgyaláson egyre inkább szorul a hurok Reinitz körül. A tanúk súlyosan ellené vallanak, a szemébe mondják kemény vádjait és Reinitz nem igen tud védekezni, nem tudja adatokkal, érvekkel megcáfolni vallomásaikat. Csak állhatatosan, keményen tagad, lesüti folyton a szemét. Nem mer a tanúk szemébe nézni. A ma délelőtti tárgyalásról itt küldöm tudósításomat:

Megszorul a hurok Reinitz körül.

Pontosan kilenc órakor nyitja meg Erdős elnök a tárgyalást. A terem zaja csak nehezen halkul el lágy zümmögéssé és az elnök erősebb figyelmeltetésére támad csak néma csend. Husz tanut idéztek be a mai napra és az egész tárgyalás, hol izgalmas, hol kevésbé érdekes, tanúhallgatásokkal telt el.

Az első tanu Klemann Sámuel Groszné fivére, aki elmondja, hogy Groszné férje eltűnése után először hozzámert és panaszkodott neki, hogy nem hall hirt férjéről. Együtt mentek el Reinitzhez és megkérdezték tőle, mi lett Grosz Hermannal. Reinitz először letagadta, hogy egyáltalán ismerte Grosz Hermannat és csak később a vizsgálóbírói szembesítés alkalmával vallotta be mégis, hogy közvetlen ismeretségben s összeköttetésben volt Groszsal.

Elnök: Igaz ez, Reinitz?

Reinitz: Igaz, csak az nem igaz, hogy letagadtam volna az ismeretséget Groszsal.

A tanút megeskették vallomására. Utána Winkler Margitot hallgatja ki a bíróság, aki azt vallja, hogy ő maga nem ismeri Reinitzet, de Nizsel Károlytól hallotta, hogy Reinitz őt öt rendbeli gyilkosságra akarta felbujtani. A következő tanu Noel Sámuel, rendkívül fontos vallomást tesz.

— Tekintetes királyi törvényszék! — mondja. — Még 1922-ben ismerkedtem meg Reinitz-el egy munkácsi vendéglőben. Ajánlatot tett nekem, hogy hamis cseh koronát olcsón tud szerezni. A pénzt a kassai erdőben lehet csak átvenni és mondta, hogy menjek vele Kassára. El is utaztunk. Kassán aztán Reinitz azt ajánlotta, írjak levelet feleségemnek s ebben értesitem őt, hogy Pozsonyba utaztam és csak három hét múlva jövök ismét vissza. Én féltem, mert éjjel kellett a hamis pénzt az erdőben átvenni és így az üzlet abbamaradt.

Papp ügyész: Abban az erdőben két hullát találtak!

A tanu szembesítik Reinitzzel, aki szokása szerint most is állhatatosan tagad. Noel Sámuel vallomására megeskették. Zelib Ábrahám tanu lép a bírák elé és vallomásában elmondja, hogy a meggyilkolt Szmuk Salamonnal utazott együtt Kassára. Röviddel Kassára érkezése után Szmuk elűnt és holttestét a kassai erdőben találták meg. Szmuk meny-

asszonya is kapott akkor egy levelet, amelyben véglegesen arról értesíti, hogy hosszabb időre elutazott. — *Pontosan úgy, mint Grosz Hermann esetében. Tanut megesketik.* Ujabb tanu: *Izrael Pinkász*, aki nagy vonásokban ugyanazt mondja el, amit Zelib Abraham.

Elnök: Mit szól mindezekhez Reinitz?

Reinitz: Lehajta a fejét, kőnkül, keményen tagad. *Valótlannak minősíti a tanuk állításait*, de nem tudja azokat megcáfolni. Mindenre csak azt mondja: „*Nem igaz! Nem igaz!*”

A közönség körében halk moraj. Idehatol a fülemhez egy-egy szófoszlány. Milyen gonosz... A szemébe mondják és mégis tagad... Nem mer a szemükbe nézni... Ilyen elvetemült legyen egy ember... Erdős elnök komoly hangon figyelmezteti a hallgatóságot, hogy csendben legyen és tartózkodjék minden megjegyzéstől. Ezután rövid szünetet rendel el. A szünet alatt Reinitz halkán beszélget védőivel, majd szótlanul leül a padra és maga elé mered. Néha belenéz jegyzeteibe és gondolatokba mélyed. Látszik rajta, hogy készül erősen minden támadásra.

Az elnök rendreinté Reinitzet

Erdős elnök ismét megszólal és végigsüvit a termen kemény hangja:

— A tárgyalást újból megnyitom!

Ujabb tanu lép az elnöki emelvény elé: Heilprin Kálmán. Az ő vallomása is érdekes és súlyos. Elmondja. Bánffyhyunadon találkozott Niszél Károllyal, aki elmondotta neki, hogy Reinitz ajánlatot tett neki, menjenek el együtt Bányára. Ott neki, — Niszélnek — le kell ütni egy embert és ezzel százezreket kereshet. A pénzen azután majd osztozkodnak.

Elnök: Reinitz álljon fel. Halotta mit mondott a tanu? Mi a megjegyzése rá?

Reinitz: Niszél hazudott, mint mindig. Tagadom, hogy ezt mondtam volna neki.

Elnök: Ezt mindjárt gondoltam. Maga soha nem mondott senkinek semmit. Soha sem csalt el embereket sehová. Ez a sok tanu csak egy a kisujjából szopta mindezeket!

Reinitz: Nem mondhatok mást, mint azt, hogy hazudnak!

Elnök: Használjon más hangot, mert megbüntetem! Értette!

Reinitz: Igenis!

Dr. Rác Endre az újabb tanu. Ő Grosz Hermannak egyik peres ügyében ügyvédje volt. Grosz néki is elpanaszolta, hogy férje eltűnt. Amikor Grosz Hermann holttestét megtalálták, a zsebében levő iratok között találtak több nyugtát is, amelyek tanúsítják, hogy Grosz Hermann neki több ízben fizetett különböző összegeket.

Elnök: A bűnjeles asztalról felvessz több papirozt és az ügyvéd elé mutatja: Ezek azok?

Tanu: Igen. Megszólalok vallomására. Eltávozik. De nem megy ki a teremből. Egyrészt mert nem lehet a teremből kijutni, másrészt, mert nincsen olyan ember, akit ne érdekelne ennek a ritka érdekességű és szenzációkban

bővelkedő tárgyalásnak minden mozzanata.

A Feszler Salamon vallomása egészen lényegtelen, meg sem esketik. Másik tanu lép elő: Guttmann Béla. Ismerte Groszt és felismeri az asztalon levő bűnjelekben Grosz tulajdonait. Ujabb tanu: Dellmann Izidor. Elmondja, hogy tanunak vitték ki Felsőbányára, amikor Grosz Hermannat agnoszkálták. Ott felismerie a

Grosz Hermann ruháit. Ezzé-ként rokona a meggyilkolt Grosz Hermannak és biztos tudomása van arról, hogy Grosz szoros üzleti összeköttetésben állott Reinitzzel. Vallomása fontos, meg is esketik rá. Grosz József tanu jelentéktelen vallomást tesz. Alig is figyel rá valaki.

A tárgyalás lapzártakor még tart.

Pilisi Géza.

Ismét elhalasztották Zelea Codreanu bűnyégének főtárgyalását.

Bucarestből jelentik: Ma kellett volna megtartani Zelea Codreanu ismét bűnyégének főtárgyalását, a bíróság azonban a tárgyalást ismét elhalasztotta, ez alkalommal május 15-ére.

Felmentették Márffy büntársát.

Kiss Ferenc a bombapör koronatanuja nem bűnös.

Budapestről táviratozzák: A budapesti törvényszék ma kezdte meg Kiss Ferenc ügyének a tárgyalását, aki tudvalevően a Márffy-féle bombamerényyletek pörének koronatanuja volt, de a ki szintén vádlottja volt ennek a pörnek. Kiss Ferenc külföldről való hazatérése után öngyilkosságot követett el, mert állítólag

Márffy emberei üldözték és most sebesüléséből való felépülése után vonta felelősségre a bíróság. A vádirat különböző bombamerényyletekre való szövetkezésével vádozta Kiss Ferencet, akit azonban a törvényszék felmentett, mert ténykedése nem meríti ki a vád tárgyává tett bűncselekményeket. Az ügyész felebbezett.

Kommunista forradalom készül az Erdős-Kárpátokban.

Május elseje, a kritikus dátum.

(Ungvár, április 28.) Az Erdős-Kárpátokban valami készül. A levegő fojtott és az eikövetkező nagy horderejű események árnyékát veti előre. A vonatok nap-nap mellett száz- és ezerszámra hozták az egyenruhás és civilbe öltözött csendőröket és remőröket. A falvakban megkettőzték a csendőrség létszámát.

A kommunista-párt készülődik valamire, ezért van a nagy izgalom és előkészület. Valami olyan akcióra, amiről sokat fognak beszélni. Hogy mire, azt titokban tartják, de a beavatottak arról sutognak, hogy május elseje az a dátum, amikor kibontják a forradalom zászlaját. Pénz bőven áll rendelkezésükre, a moszkvai

arany gurul és ép annyi gurul át a határokon belőle, amennyire szükség van. Nyílt titok az is, hogy az akció a csehek ellen készül. A kommunista-párt az Erdős-kárpátok autonómiájának jelszavával indul a küzdelembe, de bizonyos, hogy messzebbmenő célok érdekében ez csak jelszó.

A jelen pillanatban nem lehet tudni, hogy mit hoz a kritikus május elseje, lehet, hogy csak vaklárma lesz az egész dolog, de lehet, hogy a kommunista-párt megvalósítja Gáti József dr. szavait, aki csak nemrégiben jelentette ki egy népgyűlésen: a rutén nép elkergetettnek látja az időt arra, hogy sorsának irányítását kezébe vegve.

Meghalt Munkácsy aradi tanítómesterének özvegye.

Értékes Munkácsy-emlékek az elhunyt matrona birtokában. — Szamosy Elek vezette a kis asztalosinast a világhíresség utáira.

(Saját tudósítónktól.) Csak a nagyon öreg aradi emberek emlékeznek még talán arra, hogy ki volt Munkácsy Mihálynak, a világhíres magyar festőművésznek aradi tanító mestere. Most egy rövid távirati tudósítás idézi újra az emlékezetbe a tanítómesternek, Szamosy Elek aradi festőművésznek nevét azért az emberét, akinek vezető utmutatása mellett tette meg Munkácsy Mihály az első lépéseket azon az uton, amely odavezetett, hogy az egyszerű asztalosinasból a világ egyik legkiválóbb festője lett. A távirat azt jelenti, hogy Szabadkán ma reggel hetvenöt éves korában meghalt özvegy Szamosy Eleké, Novobácsky Katalin. Az elhunyt Szamosy Elek festőművésznek, Munkácsy Mihály néhai aradi tanítómesterének volt az özvegye. Nehány éve telepedett le Szabadkán, ahol csaknem teljes életkorában élt, nővéreinek családjának körében.

Szamosy Elekék Aradon laktak. Szamosynak ott volt műterme, ahová egy alkalommal Munkácsy Mihály, a kis asztalosinas képkereteket vitt a mester számára. Amíg a festő a kereteket vizsgálta, a kis inas a műteremben lógó képeket nézegette és egyszerre csak félénk hangon elárulta, hogy ő is szokott rajzolni. Másnap néhány Munkácsy-vázlat már Szamosynál volt, egy héttel később pedig az asztalosinas legtehetségesebb tanítvánva lett a festőnek, hogy évekké később a világ egyik leghíresebb festője váljék belőle. — Szamosy, aki neves arcképfestő volt 1888-ban halt meg.

Szamosyné férje halála után Budapestre költözött fiához, Szamosy Lászlóhoz, aki szintén ismert festő volt, majd ennek 1900-ban bekövetkezett halála után a Bácskában élő nővére vette magához a magára maradt özvegyet. Több éven keresztül Pincéd bácskai községben laktak, a

hol nővére postamesternő volt. 1920-ban kerültek Szabadkára, itt az idős asszony betegkedni kezdett és hónapokig tartó betegség után ma reggel meghalt.

Hagyatékában több Munkácsy-émlék van, a festő dedikált arcképei, azonkívül Milton halála című kép egyik reprodukciója, amelyet Munkácsy Párisból küldött egykori mesterének. A kép sarkában Munkácsy keze írása: „Hálám jeléül mesteremnek, Szamosy Eleknek Páris, 1879. március 23-án Munkácsy Mihály.” A birtokában volt két kisebb Munkácsy-kép még régebben a Magyar Nemzeti Múzeum képtárába került.

Világhírű

festményt fedeztek fel Aradon.

Százezreket érő kép az aradi Öregek Otthonában.

(Saját tudósítónktól.) Mindig nagy eseményt jelentett a művészvilágban, ha egy-egy régi mester kiváló alkotását sikerült felfedezni az értéktelen lomok között. Évtizedekig, esetleg évszázadokig nem volt alkalma egy avatott szemnek megpillantani a mesebeli kincset, amely el volt zárva a művészetben gyönyörködni tudó emberek elől. Egyik tiszaparti faluban egy eredeti Rafael-festményt fedeztek fel valaki. A kincseket érő műremeket egy parasztférfy kőtőnek használta. Aradon is van egy műkincs, egy vagyont érő festmény, amelyet eddig nem fedeztek fel. Az aradi Öregek Otthonában egyik szoba falán egy töredezett festékű kép szerénykedik. Néki aktot ábrázol és látszik rajta, hogy valamikor nagyon régen festették. A laikus néző alig veszi észre, hisz olyan kopott és foltos, hogy első pillanatra olcsó olajnyomatnak látszik. A kép a Fischer Eliz-féle hagyatékából került az izraelita hitközség tulajdonába. Nem régen egy ur járt az öregek otthonában és első látásra huszezer lejt ígért a festményért. Az otthon gondnoka természetesen nem fogadhatta el az ajánlatot, mert ehhez a hitközség beleegyezése szükséges.

Az aránylag jókarban lévő kép féleletnagyságban egy fekvő fiatal nő aktját ábrázolja. Egy kiváló aradi műértő figyelmeztetett bennünket a százezreket érő festményre, amelyről a következőket mondotta:

— A festmény oly művészi tökélyű rajztudással, remekül megkomponált beállításal, jellegzetes környezettel és harmonikus koloritással van megalkotva, hogy valamely régi mestert kell szerzője gyanánt sejtenuünk. Valószínű, hogy már restaurálták. A teint felér alapjának cinkje vagy ólomja okszidálódott, míg a kontúrreflex fehére teljesen ép. Ebből következtetnem, hogy a holland olajfesték előtti korban készült a festmény, még a cinquecentisták előtt, bár a pompás kezek a nagy Lionardót juttatják eszünkbe. Az bizonyos, hogy kora legalább is a bolgári iskolás, amelyre a drapériából lehet következtetni.

Eddig az a szakembert, a mely komoly művészeti ered.

HIREK

Májusi tavasz.

A ködbe borult világra rászakadt — hol kacagó, hol síró — boldog április a végét járja. Három nap múlva itt a Május. Csókos napsugarai — ha erőltettil is — már most igyekeznek átvergődni az égből morbusz bomlatán. Jön a Május, derűvel, fényvel, hogy virágosabbon tűrösse meg a szomorú, beteg világot. Nem jön sírva zúgó széllet, de meleg, simogató kézzel, mint hűsleges, csókos szerelmes.

Holnapután a déli korzón megjelenik majd félretaposott sarku cugos cipőjében az első Gretchen-frizurás német nevelő. A kezén vezet egy tejen nevelt Pannikót vagy Pistikét. És a nevelő szóke lesz, ábrándos kékszemű, az ajka körül állandóan mosolygós fintor játszik majd és valakibe egészen bizonyosan halálisan szerelmes. Mint minden tizenkilenc esztendő kis nevelő, aki szóke és ábrándos kékszemű. Mögöttük lohól a nyelvét lógatva egy gördelábu, nagyfüllű daxli.

A korzó másik oldalán szembe jön majd egy másik nevelő, szintén szóke és kékszemű. Ugyan csak a kezénél fogva vezet majd egy tejenhízalt Pannikót vagy Pistikét. Ezek mögött szintén egy nyelvlogató daxli lohól majd.

Az egyik nevelő át fog menni a másik oldalra és összepusztykodik a másik nevelővel. Pannika is Pistikével. Sőt a daxlik is össze fognak barátkozni.

Erre Szent Péter a mennyország kapujában mosolyogni fog, megrázza a szakállát és leveit a tavasz felöltöztet. A jó Istenke szólni fog az ügyelőnek és az eldöntőnek az égből a szürkés-fehér, kódogó esőfelhőket. A rendező felhuzatja az égbe a világoskék kárpitot, felteszik a narancssárga napot, a marónisok meg a gesztenyesütőgető nénikék hazamennék begubózni, a férfibokákról lekerülnek a sárga, szürkés és barnaszínű gamáslik és mint egy csapatthaju, kósza lány megtér kódogásából bután, bünt nem sejtőn, mosolyogva, kacagón a májusi Tavasz. Pető Gergely.

— A szerkesztőségéből. Lapunk szerkesztőségi gárdája a mai nappal új és értékes erővel szaporodott meg. Belső munkatársaink sorába lépett Pető Gergely az erdélyi magyar sajtó kiváló-tollú ismert munkása, kinek belletrisztikai cikkei, eredeti, vonzóan megírt színes riportjai jugoszláviai és erdélyi magyar lapokban arattak eddig is jelentős sikereket. Pető Gergely hosszabb ideig volt munkatársa a Pestú Hírlapnak, ezenkívül szabadkai és clujai lapoknak s ezáltal a Közlöny hasábjain lesznek olvasóink érdekes és értékes írása.

— Temesvár közéletmezése. Tegnap érkezett Timisoarára Goma beügyminiszteri vezérfelügyelő, aki a mai délelőtti folyamán felkereste dr. Georgevici Lucian főpolgármestert és beható tárgyalásokat folytatott vele a város közéletmezésére vonatkozólag.

— Eljegyzés. Georgina Terebentiu a golsai piébanos leánya és Vichentie Cătană tanító jegyesek

Szerdán újból megnyílik a parlament.

(Bucuresti, április 28.) A parlament mindkét háza szerdán kezdi az ülésszakát. A kamara a közigazgatási reformjavaslat tárgyalását kezdi meg szerdán, a szenátus a szeszadótörvény vitáit folytatja.

Gold mester levizsgázott.

Az előadások ügyében az egészségügyi főfelügyelő dönt. Az orvosi bemutatón megoszlottak a vélemények

(Saját tudósítónktól.) Tárgyalogások akarunk lenni és így nem írjuk azt, hogy Gold mesterrel canossát jár az aradi főorvosi hivatal, amidőn — mint azt már előzőleg jelentettük — orvosi vizsga alá veszi Gold telepikus, szuggesztív és hipnotizív tudását. Furcsa azonban, hogy ez a vizsgálat a már minden incidens nélkül lefolyt első aradi előadás után történt, míg Kolozsváron. Nagyváradon és másutt is a hatóságok minden akadály nélkül engedélyezték Gold előadásait. Temesvárott vizsgálat alá vették ugyan Gold képességeit, de a cenzura előzetes volt és miután az orvosok konstatálták, hogy Gold előadásai nem ártalmasak sem a médiumokra, még kevésbé a nézőközönségre, a lefolyt orvosi bemutatón után minden további akadékoskodás nélkül megadták Gold Ferencnek az előadás jogát.

Ma este hat órakor Gold mester a városi főorvosi hivatalban bemutatva előzetesen betérjesztett nyomtatott program alapján dr. Cucu Vazul városi főorvos elnöksége alatt összeült orvosi bizottságnak az előadása program számait az odarendelt médiumokon. E bizottság tagjai Cucu városi főorvoson kívül dr. Bradean Athanasz megyei főorvos, dr. Albu István hábaképző intézeti főorvos, dr. Groza János kórkórhá-

zi igazgató, dr. Memete Demeter poliklinikai főorvos, dr. Pop gáji kerületi orvos és dr. Popovici városi tisztviselő orvos voltak.

A cenzurázó vizsgálatról sajnos nincs módunkban részletes tudósítást adni, mivel dr. Cucu főorvos a lefolytatandó vizsgálatot szigorúan magánjellegűnek deklarálta és nem engedélyezte azon a sajtó képviselőinek megjelenését. Ugyanígy járt Gold Ferenc jogi képviselője: dr. Miclea Szever ügyvéd is, akit szintén kizárt a főorvos a vizsgálat teremből. Így tehát a felsorolt orvosok és Gold mesteren kívül csakis a kiszemelt médiumok vettek részt a vizsgán.

A bizottság tagjaitól szerzett értesüléseink szerint az orvosi bizottság a vélemények megoszlása folytán akként határozott, hogy a végleges döntés jogát dr. Demjan Aurél egészségügyi főfelügyelőre ruházta át. Dr. Demjan döntése lapunk zártáig ismeretlen, általában azonban a vélemény, hogy meg fogja adni Gold mesternek a további működési engedélyt.

Az orvosi bizottság a vizsga alapján különben kimondotta azt is, hogy Gold mester — amennyiben engedélyt kap — csak alkalmas és hatósági orvosok által előzetesen megvizsgált médiumokkal végezheti az előadásokon kísérleteit.

— Az aradi izr. szentegylet új tagjai. Az aradi Chewra Kadisa (izr. szentegylet tagavató közgyűlései lezárultak. Az ujonnan felvett tagok névsorát a vezetőség rendelkezésünkre bocsátotta és itt közöljük:

Weisz Bernát, Singer Miksa, Fodor Adolf, Kornis Bernát, Szár Izidor, Maulwurf Gerson, Feiner Armin, Lázár Mihály, Horváth Leó, Bán Vilmos, Rosner Menyhért, Schwartz József, Rényi Tibor, Gartner Károly, Klein Ignác, Salamon Bertalan, Messer Jakab, Ausländer Béla, Fleissig Sámuel, Goldschmidt Sándor, Schwartz Hugó, Szántó Dezső, Szűcs Simon, Feledt Miksa, Neumann Izsák, Fleissig Bernát, Fleissig Armin, Étes Simon, Neubrunn Jenő, Gergely Ödön, Frank Géza, Frank Endre, Frank Ernő, Löwy Izidor, Szilágyi Soma, Preisich Salamon, Grünwald István, Weisz János I., Weisz János II., Haas Géza, Stein Pista, dr. Deutsch Mihály, Goldschmidt Jakab, Bonyháti Dezső, Kondor László, Flesch Samu, Flesch Sándor, Klein József, Schönfeld Jakab, Lichermann Samu, Deutsch Béla, Zuckerberger Herman, Bartók Jenő, Stein Gyurka, Deutsch Imre, dr. Szántó Zsigmond, Crieshaber Zsigmond, Szöllösi Arnold, Benkő Viktor, Braun Arnold, Gotlieb Jenő, Komlósi Armin, Szimányi Lajos, dr. Dénes Jakab, Ungar Jenő, Geszli Mór, Palkovits Andrács, Brasch József, dr. Wolfner Gyula, Pogány Gyula, Pogány László, Grausz Samu és fia, Márton István, Schrank Endre, Heller Ödön, Havas Mór, Havas Zsigmond, Czitrom Mór, Czitrom Zoltán, Friedmann Izidor, Kugel Sámuel, Waldmann Izsó, Wald-

mann Pál, Györi Tibor, Kohn Simon, Fogel László, Fleissig Alfréd, Fleissig György, Grubner Miksa, Roth Kálmán, Manó Manó, Gidali Izsó, Auerbach Herman, Weisz Miksa, Fekete Rezső, Fekete Gyuri, Karácsonyi József, Walder Herman, Böhm Lajos, Lakatos László, Menczer Ármán, Róna Sándor, Róna Vilmos, Rosenberg Mór, Dénes Izor, Dénes István, Dénes György, Boros Manó, Schwarcz Samu, Ráskai Miklós, dr. Székely Lajos, dr. Grosz Ignác, Grosz Vilmos, Grosz György, Szimányi Zoltán, Bakács Béla, Heller Gusztáv, Hochmann Izidor, Schönberger Miksa, Singer István, Ehrenfeld Soma, Steiner Izidor, Bornstein Izidor, Sáfrán Emil, Fábian Adolf, Peisz Miklós, Weiszberger Sándor, Moskovitz Mór, Angelusz Antal, Heller Jenő, dr. Kele Sándor, dr. Timár Andor, Bernáth Jenő, dr. Wiener Imre, dr. Ujhelyi József, dr. Sternhelm Béni, Pollák Márton, Kestenbaum Herman, Kestenbaum Sándor, özv. Weltmann Simonné, Zuckerberger Ignác, Fülöp Dezső, Reisz József, Ungár Andor, dr. Kurzer Károly, Órs Pál, Gáspár Ida.

— Kávéházak és vendéglők halála Aradon. A jelenlegi gazdasági helyzet sok tekintetben, nagy változásokat okozott a városok életében. A gazdasági helyzet egyik érdekes jelensége az, hogy Aradon a kávéházak és vendéglők egymásután bezárnak. Rövid évek lefolyása alatt az aradi vendéglők és kávéházak száma felére redukálódott le. Arad, a híres nagy kávéházváros hanyatlani kezd. Rövid egymásután öt aradi vendéglő és kávéház bezarására ke-

rül sor. A Központi étterem április 15-én már bezárt, s most május elsejével a Werkmeister-vendéglő, a Transylvánia kávéház, a Metropol és a Szalay-féle kávéház követik a példát.

— Május elseje nem hivatalos ünnep. A belügyminiszter legutóbb közölte a törvényes szünetnapokat és ebből a kimutatásból hiányzik május elseje. — Egy bucaresti jelentés most közli, a belügyminiszter május elsejét illetően úgy intézkedett, hogy a szociáldemokrata-párt és annak vidéki tagozatai megünnepelhetik május elsejét, gyűléseket és előadásokat is tarthatnak, de csak zárt helyeken. Mulatságok megrendezése szabad ég alatt csak a városon kívül eső helyiségekben szabad, tömeges felvonulás és jelvények viselése ezuttal is tilos. Május elseje nem hivatalosan és törvényesen elismert ünnep és így nincs is vasárnapi szünetnap jellege.

— Magyar asszonyok kongresszusa. Budapestről táviratozzák: Tegnap tartották a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének közgyűlését és a nőnevelési kongresszusát. A közgyűlésen és a kongresszuson 528 város és falu képviseltette magát. Délelőtt leleplezték a nemrégiben elhunyt Papp-Váry Elemérné síremlékét, aki egyik megalapítója volt a szövetségnek. Délben Horváth Miklós kormányzóval tisztelegtek, majd délután megnyitották a közgyűlést, amelynek egyik szónoka Tormay Cecil, az ismertnevű író volt, aki a keresztény Magyarország eddigi és ezental való teendőiről beszélt. Gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter a nőnevelésről mondott hosszabb beszédet. — Este az Operában diszeloadás volt és ez alkalommal a „Farsangi lakodalm” került színre. A diszeloadás a hölgyek valamennyien magyar ruhában jelentek meg.

— Szabadlábrahelyezett aradi munkás. Az aradi törvényszék vádánácsa ma tárgyalta Detári János aradi munkás ügyét, akit tudvalehetőleg felesége megmérgezésével vádoltak, de a boncolás ártatlanságát bizonyította be. A vádtanács ma elrendelte Detári János szabadlábrahelyezését. Detári ma délután elhagyta a fogházat.

— Felemeltek az aradvárosi nyugdíjakat. Aradváros vezetőségéhez ma miniszteri rendelet érkezett, amely engedélyt adott arra, hogy a városi nyugdíjakat 30 százalékkal felemeljék, s az így támadt különbözetet január elsejétől visszamenőleg felfoítsák. Érdekes, hogy a városi nyugdíjak emelése Varjassy Lajos nyugalmazott polgármester beadványának köszönhető. Varjassy Lajos nemrégiben az összes nyugdíjasok illetményeinek emelését kérte. — A város ehhez hozzá is járult, s most megérkezett a miniszteri jóváhagyás.

— Eriss Borszéki-víz érkezett Kardos, Arad. Telefon 686.

Feketehimlő-megbetegedés Aradon. Ma bejelentették az aradi orvosi hivatalnak, hogy Milos Dumitru az aradi állomás távirtdíjának egyik kezelője fekete himlőben megbetegedett. A beteget az aradi katonai kórházba szállították. Az orvosi hivatal közlése szerint Aradon idén ez az első ilyen megbetegedés és semmi jel sem mutatja, hogy a fekete himlő járványszerűleg lépne fel.

Nézzé meg a Sándor Hirlaniroda antiquar könyvkirakatát, Arad.

— Megérkeztek a római zarándokok. A ma éjszakai budapesti gyorsal érkeztek vissza az aradi, temesvári és környékbeli katolikus hívek, akik a szentév alkalmából elzarándokoltak Rómába, Nápolyba, Firenzébe.

— Láng Dávid timisoarai apátkanonok meghalt. Láng Dávid apátkanonok, Temesvár-Józsefvárosi plébános ma éjjel hosszas szenvedés után 57 éves korában meghalt. Az elhunyt apátplébános 25 évig állt a plébánia élén és halála széles körökben mély részvétet kelteit.

— Rosszul sikerült mozdonycserc. Baleset történt tegnap éjjel a kurticsi határállomáson. A Budapestről Bucurestibe menő gyorsvonat a kurticsi állomáson mozdonyt cserélt. Az új mozdony teljes sebességgel haladt a mozdulatlanul álló kocsi felé és beleütközött azokba. Az erős rázkódtatás következtében a csomagok lezuhantak a podgyászhalóból és négy utas könnyebb sérülést szenvedett a rájuk zuhant csomagoktól. A vonat egy órással később indult tovább.

— Műkedvelő előadás Ohioroon. Páratlan sikerű műkedvelő előadást rendezett a ghioroci róm. kath. egyházközség két egymásután következő estén, április 25-én és 26-án a Főtéri nagyvendéglő nagytermében, temploma belső részének kifestése javára. Színrekerült a Nebántsvirág című francia daljáték, amelyet Lederer Ferenc rendezett a tőle már megszokott szakavatottsággal, a zenekíséretet művészi ráteremtiséggel ötv. Mudin Istvánné szolgáltatta zongorán. A címszerepet Lederer Ferenc né játszott a fővárosi színpadra is beillő rutinnal, kedves közvetlenséggel, Celestin szerepét Lederer Ferenc adta igaz művészetiel, humoros jeleneteivel sok derűs percet szerezve hallás közönségének. Az előadás sikerét nagyban emelték precíz játékkal Biber Jánosné, mint igazgatónő, Hunyady Dudika mint Corinna színésznő, Krivány István mint Chateau Jibu gróf őrnagy, Györfly Tibor mint színigazgató és Serendan Kornél mint Champlatreux Ferdinand gróf. Györfly Tibor mint színigazgató énekbetétje könnyekig meg neveltette a közönséget s azt a közönség zajos kívánataira meg kellett ismételnie. Külön említést érdemel még Lengyel István, aki az őrmester tipikus megrajzolásával szinte igen sok tapsot kapott. Az összes szereplők mind megállottak ogy szépen a helyüket, hogy a vendéglő nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség mindkét este egy fővárosi színóra emlékeztető színházi est kedves emlékével távozott. A nagy erkölcsei sikerhez hasonló volt az anyagi siker is, mert az önkéntes adományokból közel 11.000 lej folyt be a jótékony célra.

— Halálos baleset. Ma este hét óraker halálos kimenetelű baleset történt Aradon, a Bulev. Reg. Ferdinánd 14. számú ház előtt. Micalacai fuvarosok boros hordókat raktak le egy szekérről, hogy azokat a házban levő borpincében helyezték el. Az egyik súlyos — borral telt —

A temesvári műmalom közgyűlése.

Trancu Jassy volt munkaügyi miniszter a Prohaszka testvérek munkásságáról.

(Saját tudósítónktól.) Románia egyik legnagyobb ipari vállalata, a Temesvári Műmalom R-T. ma tartotta az évi rendes közgyűlést Trancu Jassy volt munkaügyi miniszter elnöksége alatt.

A közgyűlésen megjelentek az elnöklő Trancu Jassy mellett I. L. Sternbach, a bucuresti Moara Commerciala hivatalos kiküldöttje, Prohaszka Ede, Prohaszka Oszkár, Földes Soma, az Arad-Csanádi Takarékpénztár igazgatója, Oprea János, a keresk. és iparkamara elnöke s a Timisiana vezérigazgatója, ing. Vidrighin Stan volt főpolgármester, a városi vízművek igazgatója, Nemes József min. tanácsos, dr. Vértés Adolf, dr. Huszár Ödön ügyvédek, Lendvay Jenő, az Iparkamara vezérigazgatója, Arsenovici pénzügyi vezérfelügyelő, Benedikt Robert, a Turul cipőgyár vezérigazgatója, Sigmund Sándor, Pöck Géza, Schauer Lipót, a műmalom igazgatója és Salló Ervin.

Trancu Jassy elnöki megnyitójában bejelenti, hogy összesen 21 részvényes 173.500 részvényt helyezett letétbe, amelyek 17.350 szavazatot képviselnek, majd megbizta dr. Vértés Adolf igazgatósági tagot a jegyzőkönyv vezetésével, hitelesítésére Pöck Géza és Salló Ervint kérte fel.

Az igazgatóság jelentését ing. Vidrighin Stan, a felügyelő-bizottságát Lendvay Jenő terjesztette elő. Az igazgatóság jelentéséből kitűnik, hogy a vállalat az elmúlt esztendőben, dacára — különösen — a malomiparra nehezedő súlyos viszonyoknak 11.763.891 lej 41 bani tiszta hasznot ért el. A múlt évről áthozott 127.947 lej 47 banival az 1924. évi tiszta haszon 11.864.838 lej 88 banit tesz ki, melyből 750.000 lejt fordítanak a tartalékalap gyarapítására, az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára pedig 666.890 lej 53 banit, úgy, hogy a részvényesek között 10.000.000 lej kerül felosz-

hordó eddig még ki nem derített okból rázuhant András János 33 éves micalacai fuvarosra. Társai azonnal segítségére siettek és kimentették súlyos helyzetéből. A szerencsétlen ember eszméletlenül, nagy vértócsában feküdt a földön. Az éppen arra menő dr. Frint Sándor orvos részcsitette első segélyben. A szerencsétlen embert, aki súlyos belső sérüléseket szenvedett, s erős belső vérzése támadt, bevitték a kórházba. Már az uton haldoklott, mire a kórházba érkeztek, a szerencsétlen ember kiszendvedt.

— A timisoarai Zenebarátok Mahler-ünnepélye iránt a zenekedvelők körökben rendkívül élénk érdeklődés mutatkozik. Neubauer Gida kar-nagy óriási munkát végez, amikor Mahler Gusztáv humoros és idillikus, melodikus voltában is megkapó, hatalmas felépítésű szimfoniáját bemutatja. A Zenebarátok Társasága méltó módon kíván a halhatatlan zeneköltő emlékének áldozni és ezért a szimfonikus zenekart jelentéke-

tásra, vagyis részvényenként ötven lej.

A tisztviselő nyugdíjalapra 300.000 lejt fordítanak, mi számlán pedig 147.948 lej és 35 banit visznek át.

A közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vette s a felmentvényt megadta.

Trancu Jassy rendkívül melegen hangon mondott köszönetet a vállalat kereskedelmi és technikai vezetőinek, Prohaszka Ede és Prohaszka Oszkár uraknak, valamint Schauer Lipót igazgatónak, akik a rendkívül súlyos és nehéz viszonyok között a nagykonceptióju, becsületos vállalkozó, illetve kereskedő tisztességes munkájával érték el a gyönyörű eredményt s ezért az igazgatóság és részvényesek haláljának és elismerésének ad kifejezést, de kijelenti, hogy munkásságukért az állam is tartozik elismeréssel, mert alkalmá volt sok vállalatot látni, de sehol sem talált annyi kiváló szakértelmet és ily becsületos munkát.

Prohaszka Ede köszönő szavai után elfogadta a közgyűlés a husz millióról negyven millióra való tökémeleőről szövegeket terjesztést, amely a gyakorlatban már keresztülvittetett, a további szükséges lépéseket megteremtélvel dr. Vértés Adolf ügyvédet, a vállalat ügyészét bizták meg.

Az igazgatóságba az elhunyt Komer igazgatósági tag helyeit, kinek emlékét felállással tisztelték meg, Mendli Antal bucuresti igazgatót választották meg, a felügyelő-bizottságot két új faggal: Salló Ervin és Vuja Sándor, a városi mozgószínházak főkönyvelőjével egészítették ki.

A közgyűlés után intim ebéd volt a Grand Hotel Ferdinand teli kertjében, melyen Trancu Jassy volt miniszter és neje, Sternbach bucuresti kiküldött és a Prohaszka testvérek vettek részt.

nyen kibővítette, amint azt a nagy-szabású zenemű partitúrája megköveteli. Az utolsó tétel énekszólóját Adele Reissenberger-Umling, egy kiválóan kulturált és csodaszép hangú énekművésznő fogja énekelni. A koncertnek eseménye Freund Leonak, a kitűnő zongoraművésznek a közreműködése is.

— Vásároskereskedők katasztrófája. Debrecenből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap éjjel Berettyóújfalui határában. — A községben nagyvásár volt és arról több debreceni kereskedő is visszavért megmaradt árukkal megrakodva. Egy szekéren ültek Szrelovits Viktor, Adler Béla, Hegyi Bernát és Glück Jenő debreceni kereskedők és Csatári Gábor hatvanhárom éves fuvaros. Sötét éjjel érkeztek a Berettyó folyó egy hidjához, amelynek mind a két karfája hiányzott. A kocsi ráhajtott a hidra és a hid közepéig minden baj nélkül el is jutottak. Egyszerre egy autó jött szembe, amely erősen túlkölt, de nem állt meg. A

lovak megbokrosodtak, s a következő pillanatban megtörtént a szerencsétlenség. Az árukkal megrakott szekér széles ívben a folyóba zuhant. A víz itt nyolcvan centiméter mély és tele van náddal. Szrelovits Viktor és Csatári Gábor fuvaros olyan szerencsétlenül estek a vízbe, hogy a több mázsa súlyú áru agyonnyomta őket. Glück Jenő, Adler Béla és Hegyi Bernát megmenekültek, miután az ő esésük szerencsésebb kimenetelű volt. Az arra jövő vásárosok jöttek segítségükre és ők huzták ki a vízből a szerencsétlenül jártakat. A vizsgálat megindult, hogy kit terhel a felelősség a két szerencsétlen ember haláláért.

— MTK Budapest—Kinizsi május 1. mérkőzésre jegyek elővételben Bauer Gyulánál kaphatók.

— Nem azonos! Alulírott kijelentem, hogy nem vagyok azonos Klein Jenővel, aki sikkasztás miatt letartóztatva, Klein Jenő kereskedő Arad, Str. Cuza Voda (Thököli Imre-ucca) 28—30.

Működik a rádió Aradon.

Antennák a háztetőn. — Nyilvános rádióhangverseny meghívott közönség előtt.

(Saját tudósítónktól.) Széles körökben keletkezett nagy érdeklődést a Közlöny mai híradása, amely a rádiótelefon aradi bevonulását jelentette be. Az első rádiótelefonállomás a külföldi tanulmányutjáról hazatért Pop Octavian vasutagazgató lakásán már szerelés alatt áll. Ideiglenesen már tegnapelőtt működött az állomás és a napokban fogják a végleges szerelést befejezni. A szerelést Rimbas Romulus CFR főmérnök, az aradi fűtőház főnöke végzi, aki már az igazgatónak a vasutagazgató épületében levő lakásáról kivezette a háztetőre az antennákat kapcsoló drótokat, s két napon belül az antennák is kint lesznek a háztetőn és ekkor aztán a rádió boldog tulajdonosai ezer kilométerről zavartalanul hallgathatják naponként a legszebb koncerteket és a legfrissebb világeseményeket. Az antennák külső elhelyezése után még belső szerelési munkálatokat végeznek és öt-hat nap múlva a legtökéletesebben fog működni az első aradi rádiótelefonállomás. Pop igazgató már befizette azt a 800 lejt, amelyet egyszersmindenkorra kell fizetni a drótnélküli telefonügylek bucurestii központi igazgatóságának, hogy rádióját használhassa. A rádiótörvény tervezete már elkészült és a közeljövőben meg szavazásra kerül. A törvény nem támaszt különösebb nehézségeket és nem köti külön engedélyhez a rádiótelefon állomások felállítását. A törvény megszavazása után tehát a többi aradi rádiótulajdonosok is zavartalanul használhatják majd ezt a csodálatos és nagy gyakorlati értékű találmányt. Pop igazgató a rádióállomás végleges szerelése után meghívott közönség előtt be fogja mutatni az első aradi drótnélküli telefon működését.

Molykár elleni megóvásra a legnagyobb garancia

S. EISENSTÄDTER

Mosse hird. szücs és szőrmeáruházának megóvó intézete, Arad Str. Alexandri (Salac u.),

KÖZGAZDASÁG

Régi bérlők maradtak a városi üzletekben.

Arad város vezetősége méltányosan járt el bérlőivel szembe. — Új árlejtést irtak ki több üzletre.

(Saját tudósítónktól.) Arad város tanácsa, — mint jelentettük — tegnap tárgyalta a városi bérházak új bérléteinek kérdését. A tanácsülést megelőzőleg a gazdasági széknel folyt le az árverés és a gazdasági szék javaslatai alapján hozta meg döntését a városi tanács. A legnagyobb vita a Krausz Paulin-féle üzlethelyiség fölött folyt le. Ez a könyvkereskedés tudvalevően a színházépület egyik legszebb helyiségében van és eddigi bérlője tekintettel az üzlet erősen megcsappant forgalmára 90.000 lej évi bért ajánlott fel, míg ezzel szemben a helyiségért Brandesz Dávid ékszergyáros 100.500 lej évi bért kínált. A városi tanács arra az álláspont-ra helyezkedett, hogy nem volna méltányos az aránylag kis differencia miatt a könyvkereskedés koros tulajdonosait helyiségüktől megfosztani, negyven esztendője bérlője a városnak és mindenkor a legpontosabban tették eleget kötelezettségeiknek. Rettinger Ferenc borbélymester és özvegy Ungzárné a színházépületben levő kalap és művirágüzlet tulajdonosnője kis üzlethelyiségeikért aránylag igen magas bért ajánlottak fel, amelyekért a többi árverelő csak 30.000 lejt kínáltak: Rettinger 60.000, Ungzárné 50.000 lej évi bért fogadott. A Reich bazárnak a Moskovitz és a Szántó és Komlós ruhakereskedőcégeknek csak november elsején jár le bérleti szerződésük s ezek helyiségeire akkor fogják az árverést kitűzni. Nemréziben különben egy bizottság járta végig a városi bérházak fizethelyiségeit és a bérlőkkel árveréseu kívüli egyezséget igyekezett kötni. A Reich-bazár akkor 60.000, a Moskovitz-cég 50.000 és a Szántó és Komlós cég 200.000 lej bért ajánlott fel. A Városi kávéházat még négy éves szerződés köti bérletéhez a jelenlegi bérösszeg mellett. A színházépületben jelenleg a Városi kávéház fizeti a legnagyobb bérbért: évi 270.000 lejt.

A Bratiann (Weitzer)-néccában levő városi bérház fizethelyiségeit általában 25.000 lejért adta bérbe a város a régi-bérlőknek és csak három bérlővel nem tudtak megegyezésre jutni. Pauzár Sándor virágkereskedő, Adusz Lázár borbélymester és a Schwarz Zsigmond-féle kézmunkaüzlet bérlői 16, 18, illetve 20.000 lej évi bért ajánlottak fel. Miután helyiségük ugyanolyan beosztású és nagyságú, mint a többi 25.000 lejért bérbeadott helyiség, tehát ezeket a helyiségeket is csak 25.000 lejért adja bérbe a város. Ezekre a helyiségekre 15 nap múlva árverést tartanak. Tárgyalták még a Mittemann-féle toleken fekvő városi épület bérletének ügyét, a melyben Vuchetich József „Ofim” vállalkozási vállalata var. Vuchetich a helyiségért 25.000 lejt, Samóner mérnök, aki ugyan-csak villanyberendezési vállalatot akar létesíteni 30.000 lejt ajánlott fel. A városi tanács azonban arra való tekintettel, hogy Vuchetich mintegy 70.000 lejt fektetett a ház rendezésébe, erre a helyiségre is új árverést tűzött ki, a melyet szintén 15 nap múlva tartanak meg.

Zürichben 2.30, Párisban 8.55 a lej kúrsusa.

HELYI VALUTAÁRAK. (Április 28.) Francia frank 12, svájci frank 43, dollár 223, angol font 1070, szokol 6.60, lira 9, dinár 3.60, márka 53, osztrák schilling 32, magyar korona 310. **Kifizetések:** Páris 11.70, Zürich 45.45, Newyork 223.50, London 1081, Prága 6.67, Milánó 9.19, Belgrád 3.62, Berlin 53.50, Bécs 31.60, Budapest 318.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (Április 28.) Berlin 122.81, Amsterdam 206.65, Newyork 516, London 2487, Páris 26.76.50, Milánó 21.07.50, Prága 15.30, Budapest 0.0072, Belgrád 8.29.25, **Bucaresti** 2.30, Varsó 0.00099.50, Bécs 0.0072.65.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT. (Április 28.) Berlin 122.80, Am-

VEISHAIB

HABEN DIE NEUEN
WEISSE ZÄHNE?

VEL SENUR

SEIFE UND ZAHNPASTE

ERASMIC

ERASMIC SEIFE UND ZAHNPASTE

ZU BEZIEHEN IN ALLEN DROGUERIEN, PARFUMERIEN UND GROSSEN GESCHÄFTEN DES LANDES

EINZIGES DEPÔT FÜR EN-GBGS:
PARFUMERIA ELITE EM-**BUKAREST**
GBGS Str. SFT. JONICA 7.

Fabrikant in den grossen Werken der „The ERASMIC Company Ltd.“ Warrington, England.

terdam 206.65, Newyork 516, London 2486, Páris 26.85, Milánó 21.10, Prága 15.30, Budapest 0.0072, Belgrád 8.30, **Bucaresti** 2.30, Varsó 0.00099.50, Bécs 0.0072.65.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Április 28.) **Kifizetések:** Páris 11.50, London 1075, Newyork 223, Milánó 9.15, Zürich 43.25, Bécs 31.50, Prága 6.60. — **Valuták:** Napoleon 825, arany-márka 52, leva 1.47, török lira 1.16, angol font 1060, francia frank 11.60, svájci frank 42, lira 9.20, drachma 3.80, dinár 3.60, dollár 221.50, lengyel m. 42, osztrák korona 32, magyar korona 32, szokol 6.60.

Párisban a nyitásról 8.50, zár-latnál 8.55 volt a lej.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMA. — (Április 28.) Prága 2120—2132, szokol 2100—2120, Belgrád 1160—1168, dinár 1140—1162, Newyork 71.510—72.040, dollár 71.310—72.040, Páris frank 3716—3739, **Bucaresti lej** 323—325, Milánó lira 2919—2957, Bécs osztrák korona 100.60—101.20.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDEZÁRLAT. (Április 28.) Magyar Hitel 373, Osztrák Hitel 139, Salgó 488, Rima 117, Ganz-Danubius 2.245, Kőszén 3.200, Szlavónia 60, Kereskedelmi Bank 962, Cirkor 2.035, Schlick 40, Csáky hét és fél, Ofa 480, Hazai Takarékpénztár 2.403. — (A számok ezrekben értendők.)

MOTI

xx „Farkasok csodája” az aradi Apolló nagyszerű történelmi filmje még péntekig szerepel műsoron. — A szezon legnagyobb történelmi filmje ez a 12 felvonásos moziremek, amelyben a legkiválóbb francia filmművészek játszóak a főszerepeket. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdődnek. Jegyek elővételben kaphatók az aradi Apolló elővételi pénztáránál.

xx Az aradi Uránia Maciste-filmjének sikere. Nagy sikerrel mutatta be az Uránia mozgószínház a „Maciste mint császár” című szenzációs moziarabot. Az ötlettel teli gyönyörű film egészen új alakban mutatja be előttünk Macistet. Az előadások fél 5, fél 8 és 9 órákor kezdődnek.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

* A timisoarai színház e heti műsora a következő: Szerdán este fél 9 órákor: Falu rossza (Kassay Károly jubileuma.) Csütörtök este fél 9 órákor: Krizantém. Péntek délután fél 3 órákor: Postás Katica; délután 6 órákor: Vén gazember. (Fekete Mihály felléptével.) Este 9 órákor: Tisztelem a régi szeretőmet. (Bemutató.) Szombat délután 4 órákor: Süt a nap; este fél 9 órákor: Tisztelem a régi szeretőmet; éjjel 11 órákor: Tisztelem a régi szeretőmet.

* Az aradi színház szezon. Holnap út őrse az aradi színházi bizottság. Robu János dr. főpolgármester elnökletével. A bizottság Fekete Mihály színházgábor beadványával foglalkozik, amelyben a direktor az aradi színház szezon megkezdését jelenti be.

* Békeffy távozása Fekete társulatától. Békeffy Lajos, Fekete Mihály színházgáborának tenoristája a dirció hozzájárulásával felbontotta szerződését és május hó 1-étől Szendrey Mihály marosvásárhelyi színházgáborához szerződött, mely május 8-án kezd meg a nagyszabeni szezon.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:
RETHY JÓZSEF.

GYOMORÉGÉS, POSSZ SZÁJIZ

de leveritő a bég...
Igen sokszor a rossz emésztés következményei és gyorsan elmúlnak, ha időközönként 1/2-1 pastilla

KOPROL JÓZSÓ HASHAJTÓ CSOKOLÁDET

vessünk be.

Ögveljék a KOPROL névre, mert mint minden jó cikket, a Koproli is utánozzák és hamisítják. Minden áobozon és mürdar pasz'illánrajta kell lennie a Koproli névnek, amely törvényesen védve van.

Brázanay szappanok a legjobbak! Csak azokat használjuk

Budapestről a legújabb divatlap és szabás mintákkal megérkeztem. Trébíts Lenke, Arad, Str. Alexandri (Saloz-u.) 6. sz.

Iz, szín és táperő az „JEU“-pótkávé előnyei.

NYILTÉR.

E rovat alatt közléseket nem vállalnak felelősséget.

FELSZOLÍTÁS!

Ugytalem, Gáspár Jenő órák ur megbízásából felszólítom Costea György és neje chisineu-i órák üzletnek összes birtokait, hogy összes tartozásait 3 (három) nap alatt irodámban bejelenteni sziveskedjék, mert az ügyfelem-ellenesében nem vállal semmi néven nevezendő felelősséget.

Kelt Chisineu, 1925. április 29.

Dr. Mihai Velciu advocat.

2408 Chisineu (J. Arad.)

CSUNYÁN PÓRUL JÁR AZ, aki az aradi Huszerl tőzsdéből akár rosszhiszeműleg, akár véletlenül magával vitte a szatmári házsorsolás sorsjegyeinek következő számait:

876-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-894.

Bárkinek a birtokában legyen a fenti sorsjegyek valamelyike, jelentkezék azonnali a saját érdekében a Huszerl-tőzsdében. 2401

Modern sarokház

a belvárosban, magas földszintes, üzlethelyiséggel és azonnal elfoglalható 3 szoba, konyha lakással, eladó.

Dr. BEDŐ ÁRPÁD

2397, ügyvéd, Arad, Bul. Carol I. 32.

Első áldozási koszoru és fátyol, fehér patent harisnya és sokni, fehér zárdai egyensapka 115 és 125 lejért, fehér zárdai blous kelmét legolcsóbban vehet 10037
Lészay Endréné,
Arad, főposta mellett.

Zongora hangolást és javításokat olcsón eszközöl
MELIS, Arad, Str. N. Pompilla (Kasza-uca) 21. sz.
VESZÉK és ELADOK zongorákat

9027 Rudolf Mosse 7015
Tégla
nagy méretű, kitűnő minőségű
cserép
duplafalcos 253. sz. legjobb minőségben, legjutányosabb árban kapható
május 3-tól kezdve
Pollák Sándor
gőztéglyagyárban, Aradon.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket tíz sorral számítjuk. — Minden sor hirdetés ára hétköznap 2 lej 50 bun, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, fekete 6 lej. — A vastagabb betűvel írtakat szombat alküldésnél kell jelölni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vezetik fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az apróhirdetéseket szombat, vasárnap és ünnepnapokigra érkező alküldésben nem közli, azt minden egyes esetben megváltoztatja, illetve helyettesíti.

Levelezés.

MICIKÉM: mit jelentsen az elhallgatásod, nem tudok semmit felőled. Cica. 2398

Alkalmazás.

JOBBS LEÁNY, ki a főzéshez ért, azonnali belépésre keresetlik. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 590

KIFUTÓ LEÁNY felvétetik. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u. l. e. jobb.)

GYMNÁZIUMI érettségivel bíró fiatal embert gyakornoknak felvesz Földes gyógyszerár Arad. 2294

UTAZÓT, kinek másról is van képviselése fix és jutalékra akceptálok. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 2360

FIATALEMBER egy évi irodai gyakorlatl állást keres. Raktárnoknak is elmegy. Arad, Str. Alba Julia 10. 2379

MŰSZERESZ segédet keresek műhelyi munkára és villanyszerelést szerelési munkára. Gáspár, Arad, Str. Horia 2.

FOGÁSZATI rendelőbe asistens kiesz-szony felvétetik. Hallamaschek. Arad, Str. Consistorului 11. 2384

SZOBALEÁNYNAK fiatal leány felvétetik. Arad, Bul. General Dragalina 16. földszint 2. (Apponyi-körút.) 2390

TANULÓLEÁNYOK és fiuk fizetéssel felvétetnek. Poppnál, Arad, Str. Metianu 4. szám. 2392

CSOMAGOLÓ leány felvétetik. Szabó drogeria Arad. 2383

GÉPÉSZT, ki szivógázmotorhoz ért keresek. Bisztriczky Károly malomtulajdonos Gyorok. 2391

INTELLIGENS német leány állást keres gyermekek mellé. Cim Győrify „Mures” irodájában Arad. 15163

HÁZVEZETŐNŐNEK menne iparos özevgye kis gyermekével falura. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 2399

NÉMETUL beszélő szobaleány gyermektelen házaspárhoz felvétetik. Arad, Str. 29 Decembrie (Hasszinger-u.) 4. 2403

HÁZVEZETÉST vállal egy magányos fiatal nő, főzéshez jól ért. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 2399

NÉMET szobaleányt keresek. Jelentkezni dr. Kilényi. Arad, Str. Mărăsesti 2. (Kossuth-uca.) 2407

TÜZÖNŐ és kiszolgáló leány cipőüzletbe felvétetik. Czernóczky, Arad, Str. Mărăsesti 15163

Vétel és eladás.

VANILLIA pótló teljesen helyettesíti a drága vanilliát. Földes gyógyszerár Arad. 2296

ÖSSZEKÖTŐ VALÓDI PERZSASZÖNYVEGEK.

2X3 argaman szőnyeg, itteni perzsaszőnyegek, 12 személyes ezüst-éveszköz, ezüst kanalak, kőzímunkagobelinek, szövött gobelinek, függöny, pleed, ágyterítők, aranyceruza, arany puderező, ezüst retikul, fehér vaságy, különböző vázák, márvány majolika stb. dísztárgyak, antik férfi zsebóra, festmények, könyvtáraztal és kredenc, szalónok, tükrök, íróasztalok, intarziás ágy, plüsch asztalterítő, 6 személyes étkező és kávé servise stb. eladók. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

HASZNÁLT könyveket előnyös áron vesz Sándor hírlapiroda Arad. 10197

ELSŐRENDEÜ rövid, keresztthuros, fekete zongora eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 10687

JÓÁLLAPOTBAN levő rövid zongora bérbeadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 2396

ÍRÓSZEREK, papíráruk, üzleti könyvek előnyösen beszerezhetők Sándor hírlapirodában Aradon. 7535

MINDENNEMÜ ezüst tárgyakat, szőnyegeket, antik órákat és antik tárgyakat, egész szoba berendezéseket, egyes bútordarabokat, dísztárgyakat, mindenféle férfi ruhát stb. bizományba veszek, azok gyors lebonyolításáról gondoskodom. Kezelési költség nincs. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb. 1000

NÉGY hektoliter ürtartalmu teljesen jókarban levő szőlőprés és venyige zuzó gép eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 2295

RONGYOT géptisztításra alkalmasat megvételre keresünk. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 400

„Waffenrad kerékpárok”
„Phantom segédmotorok”
„Reithoffer Pneumatik”
HAMMER VILMOS-nál,
ARAD, Piața Avram Iancu No. 5-6.
Szabószertű javító műhely, 1019

Üzlet.

ARADMEGYÉBEN 50 év óta fenálló üzlet házzal és nagy kerttel, összes jogokkal eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 2393

Illíts BRISTOL-szálló

BUDAPEST. 216

Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

ÜZLETHELYISÉGET tágas, világos műhellyel város központjában keresünk. Cimmet „Állandó” jellegre az Aradi Közlöny kiadóiba kerünk. 2220

GYÓGYSZERTÁRBÉRLETET keresek közép vagy nagyforgalmat, megfelelő készpénzkaució mellett. Alánlatokat „Gyógyszertár” jellegre ABC. hírlapirodába Timisoara körek. 2373

KIADÓ raktár- és pincchelyiség. Érdeklődni özv. Schäfferné. Arad, Str. Cuza Voda 28. (Tököly Imre-u.) 2380

Oktatás.

ANGOL órákat vennék, a nyelvet szépen és tökéletesen beszélő egyéntől. Cimemet az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 300

Kölnféle.

TÁRSAT keresek 60.000-100.000 lei tőkével rendelkezőt, előrendü ipar feltételezésére. Cim Rudolf Mosse. 10222

Arad főterének közepén kisebb,

csinos
üzlethelyiség
kiadó
május 1-re.

Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Még csak pár napig tart a hallatlanul olcsó cipőárusítás, a berendezés eladó 2394

Lányi Mária! cipőüzletében Aradon, a színházzal szemben.

Cipő ujdonságok

tavaszi szezonra nagy választékban érkeztek

APPONYI TESTVÉREKHEZ

Arad, Bulv. Regele Ferdinand 7.

Egy szép vagyont
1200 dollár!

vagy egy most épült, úres, elfoglalható, modern, három szoba, fürdőszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló házat nyerhet, ha megveszi a Kósa-féle szatmári házsorsolás egy sorsjegyét 250 lejért. Senki ne üljön fel hangzatos hirdetéseknek! Ennél a házsorsoláshoz összesen csak 1800 és nem számlálatlan sokezer sorsjegy bocsátott ki. a nyeres esélye tehát mindenki számára realizálva van. A sorsolást közjegyző és külön polgári bizottság végzi az érdekeltek szemé előtt, Huzás május hó 10-én! a szatmári városába nagy tanácstörvényben. Sorsjegyek: Aradon a Huszerl, Octogon tőzsdékben, a Kerpel, Oláh könyvkereskedésben és a Sándor hírlapirodában. 2401